

Що лишшаємо нащадкам?

За 5-6 останніх років моя домашня бібліотека поповнилася майже десятком книжок, автором або редактором яких є наш земляк, відомий вчений-еколог, доктор технічних наук, професор А.В.Яцик. Остання з них — «Водне господарство в Україні» — видана минулого року в київському видавництві «Генеза». Це не читиво любителів «легкого» жанру на кшталт лежачого читача. Навпаки, згадана праця викликає роздуми, застерігає — в період переходу до ринкових відносин, зміни соціально-економічної системи, при різкому зменшенні економічних можливостей одним з відповідальних завдань є забезпечення всебічної економії води, відтворення та утримання в належному екологічному стані водних ресурсів і запровадження для цього ефективного економічного механізму державного регулювання водокористування та водовідведення.

Скажімо, тільки в байдужої людини не виникне хвилювання, коли вона дізнається, що з водних джерел в Україні щороку використовується близько 32 км³ води, з яких 18 безповоротно втрачається. Забруднення води, повітря та ґрунту (і особливо після катастрофи на ЧАЕС) спричинило разом із погіршенням екологічного стану зростання смертності та скорочення тривалості життя, підвищення захворюваності. Лише в Дніпро щороку потрапляє 745 т нафтопродуктів, 26 тис. т нітратів, 400 тис. т (!) сульфатів та інших шкідливих речовин. Водночас на очисних спорудах до нормативних показників якості очищається менше 10% води. А що вже казати про менш «престижні» річки?

У книзі знайшли висвітлення й інші питання. Так, середньорічний обсяг технологічних викидів-відходів сягає: твердих — до 2

млрд. т, газо- і тепловідходів — 20 млрд. т. До цього варто додати велику кількість мінеральних добрив, отрутохімікатів та радіаційне забруднення. Уявляєте?

Згадане знайшло відображення в книзі. Отож не слід думати, коли більше уваги приділятимемо воді, а менше — іншим природним ресурсам, то одержимо добрий результат. У природі все тісно пов'язано. А ми, люди, її частка. Екологічна катастрофа — на порозі. І люди мають глибоко усвідомлювати, що вони можуть бути якщо не останніми, то передостанніми представниками homo sapiens на планеті.

Та є надія вижити, бо людство вже починає розуміти важливість захисту навколишнього природного середовища. Головне — не боротьба за очисні споруди, а боротьба проти їх необхідності.

Ця думка червоною ниткою проходить через всю книгу. Науково обґрунтовані рекомендації, наведені в ній, та їх реалізація в житті відведуть очікувану біду.

У виданні не раз згадується й наша Горинь. Кілька цифр для допитливих. Скажімо, її довжина сягає 659 км, кількість річок у басейні завдовжки 10 км і більше — 213, а їх загальна довжина — 5561 км.

Книга містить великий обсяг інформації, науково-аналітичну спрямованість, ілюстрована схемами, картами, численними кольоровими фотографіями. Розрахована на керівників і спеціалістів водного господарства, викладачів спеціальних навчальних закладів та студентство, вона має величезне практичне значення, буде корисна тим, хто не байдужий до стану природи, до того, що залишимо у спадок дітям і онукам — отруєні води, поля і повітря чи життєдайні ріки, квітучі поля і чисте повітря.

Євген ПЛАХОВ.